

**КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ КЪМ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– ЧЕРНА ГОРА –**

**Брюксел, 10 юли 2026 г.
(OR. en)**

AD 55/26

LIMITE

CONF-ME 19

ДОКУМЕНТ ПО ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО

Относно: ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– Глава 29: Митнически съюз

ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Преговорна глава 29: „Митнически съюз“

Настоящата позиция на Европейския съюз се базира на неговата основна позиция за Конференцията за присъединяване с Черна гора (AD 23/12 CONF-ME 2/12) и се подчинява на залегналите в нея принципи за водене на преговори, и по-специално:

- становище, изразено от една от страните по определена преговорна глава, по никакъв начин не предопределя позицията, която може да бъде заета по други глави;
- договореностите, дори частични, постигнати в хода на преговорите по глави, които подлежат на разглеждане в последователен ред, не могат да се считат за окончателни преди постигането на цялостно споразумение;
- изискванията, посочени в точки 24, 28, 41 и 44 от рамката за преговори.

ЕС насърчава Черна гора да продължи процеса на постигане на съответствие с достиженията на правото на ЕС (като отбелязва, че допълнителни елементи от достиженията на правото на ЕС могат да влязат в сила преди присъединяването), да осигури ефективното им въвеждане и прилагане и да разработи още преди присъединяването политики и инструменти, възможно най-близки до тези на ЕС.

ЕС отбелязва, че в своите преговорни позиции AD 15/14 REV 2 CONF-ME 10 и AD 11/26 CONF-ME 10 Черна гора приема достиженията на правото на ЕС по глава 29, които са в сила към 16 април 2026 г., и декларира, че ще бъде готова да ги прилага към датата на присъединяването си към Европейския съюз.

ЕС припомня, че намира за необходимо в Договора за присъединяване на Черна гора да бъдат включени, наред с другото, разпоредби по следните въпроси:

- разпоредба, която да гарантира, че доказателства за произход, издадени преди присъединяването в рамките на преференциални споразумения, сключени от Черна гора с трети държави, ще продължат да са валидни и след присъединяването. Тази мярка е необходима с оглед да се запази и съблюдава правната сигурност и доверието на операторите;
- разпоредби относно митническото складиране, активното усъвършенстване и временния внос. Такива разпоредби са необходими, за да се определят условията, при които се приключват тези режими;
- разпоредби относно опрощаването, събирането и възстановяването на мита. Такива разпоредби са необходими за надлежното управление на собствените ресурси на Европейския съюз.

Когато въпросните разпоредби се позовават на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (преработен текст), включително актовете за изпълнение и делегираните актове по него, тези позовавания се считат за позовавания на новия Митнически кодекс на Съюза, след като същият започне да се прилага.

ЕС смята, че в Акта за присъединяване следва да се посочи, че Съветът, по предложение на Комисията и след консултации с Европейския парламент, може с квалифицирано мнозинство да приеме адаптациите в разпоредбите на Акта за присъединяване, свързани с митническия съюз, които могат да се окажат необходими в резултат на изменение в правилата на Съюза. Такива адаптации могат да се правят още преди датата на присъединяване.

Митническо законодателство

ЕС взема под внимание факта, че от започването на преговорите по тази глава през 2014 г., Черна гора непрекъснато привежда националното си митническо законодателство в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на митниците.

ЕС отбелязва, че Законът за митниците на Черна гора като цяло е в съответствие с Митническия кодекс на Съюза и съответното вторично законодателство, както и с достиженията на правото на ЕС в областта на административната взаимопомощ. Законът за митниците и съответните национални наредби и правилници включват разпоредби относно общите митнически правила и режими, митническия статус и транзита, определянето на митническата стойност, тарифното класиране и митническата тарифа, правилата за произход, управлението на риска в митниците и аспектите на сигурността, включително програмата за одобрени икономически оператори (ОИО), които като цяло са в съответствие със съответните разпоредби на Митническия кодекс на Съюза.

Освен това в областта на тарифното класиране и митническата тарифа ЕС приветства годишните изменения на Закона за митническата тарифа, за да се гарантира, че черногорското законодателство непрекъснато се привежда в съответствие с годишните изменения на Регламент № 2658/87 на Съвета относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа.

ЕС взема под внимание факта, че в областта на освобождаването от мита законодателството на Черна гора е до голяма степен съгласувано с достиженията на правото на ЕС. ЕС очаква до датата на присъединяване Черна гора да приведе правилата си за освобождаването, свързани с вноса на бира в личния багаж на пътниците, в съответствие с правилата на ЕС. ЕС изтъква, че националните освобождавания, които не са разрешени в ЕС, трябва да престанат да се прилагат към датата на присъединяване на Черна гора към ЕС.

ЕС приветства намерението на Черна гора да приеме нов закон за обслужване на едно гише, който ще осигури правното основание за прилагането на достиженията на правото на ЕС относно средата за митническо обслужване на едно гише, както и по-солидните и регулаторни разпоредби относно свободните зони, целящи засилване на механизмите за контрол в свободните зони, укрепващи митническия надзор, прозрачността и спазването на международните стандарти.

ЕС приветства и ратифицирането от Черна гора на Конвенцията за общ транзитен режим и Конвенцията за опростяване на формалностите при търговия със стоки, както и присъединяването ѝ към тези конвенции на 1 ноември 2025 г.

По отношение на осигуряването на защита на правата върху интелектуалната собственост от страна на митниците ЕС приветства постигането от Черна гора на съответствие с достиженията на правото на ЕС.

По отношение на митническия контрол на културни ценности ЕС отбелязва, че Черна гора до голяма степен е постигнала съответствие с достиженията на правото на ЕС. ЕС приканва Черна гора да приеме възможно най-скоро закона за прилагане на Регламент (ЕО) № 116/2009 на Съвета, Регламент за изпълнение № 1081/2012, Регламент № 2019/880 на Съвета и Регламент за изпълнение № 2021/1079.

Що се отнася до контрола на паричните средства от митниците, черногорската правна уредба, уреждаща контрола на трансграничното движение на парични средства, все още трябва да бъде приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС. ЕС настойчиво приканва Черна гора да приведе изцяло законодателството си за контрола на паричните средства в съответствие с достиженията на правото на ЕС.

ЕС отбелязва, че правната уредба на Черна гора относно митническия контрол на прекурсорите на наркотични вещества като цяло е приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС, и очаква Черна гора да завърши постигането на съответствие до датата на присъединяване.

ЕС взема под внимание постигнатия добър напредък и ангажимента на Черна гора да прилага изцяло достиженията на правото на ЕС по глава 29 и да транспонира всяка промяна в тях в законодателството си до датата на присъединяване. ЕС припомня, че митническото му законодателство ще се прилага пряко в Черна гора от датата на присъединяване и че Черна гора следва да предприеме подходящи стъпки, за да премахне или измени, според случая, всяка разпоредба в имащите отношение двустранни споразумения, която може да е несъвместима с достиженията на правото на ЕС, считано от датата на присъединяване.

ЕС приканва Черна гора редовно да го уведомява за напредъка и за стъпките, предприети във връзка с постигането на по-нататъшно съответствие на нейното митническо законодателство с достиженията на правото на ЕС.

ЕС отбелязва, че с приемането на гореописаните законодателни разпоредби се изпълняват изискванията по първия критерий за затваряне на преговорната глава, посочен в документ AD 33/14 CONF 27.

Административен и организационен капацитет

ЕС взема под внимание ангажимента на Черна гора да има готовност да осигурява еднакво и ефективно прилагане на достиженията на правото на ЕС в митническата област след присъединяването. ЕС очаква Черна гора да спазва ангажиментите си да подобри капацитета си за изпълнение в тази област до датата на присъединяване.

Административна организация

ЕС взема под внимание напредъка, постигнат от черногорската митническа администрация в укрепването на капацитета ѝ ефективно да въвежда и прилага митническото законодателство.

ЕС приветства приемането през октомври 2025 г. на Правилник за вътрешната организация и класификацията на длъжностите, в който се определят организационната структура, както и броят и класификацията на длъжностите в митническата администрация. ЕС отбелязва, че през октомври 2024 г. Черна гора прие всеобхватна бизнес стратегия и план за действие за митническата администрация за периода 2024 – 2026 г., които прилага последователно. През август 2025 г. бяха приети стратегията за управление на човешките ресурси за периода 2025 – 2026 г., както и стратегия за обучение.

ЕС взема под внимание и добре функциониращия Отдел за вътрешен контрол на митническата администрация и го насърчава да продължи да работи независимо. ЕС приветства проактивния подход на митническата администрация за прилагането на мерки за предотвратяване на корупцията и гарантиране на високо равнище на почтеност.

ЕС приветства приемането на Закона за свободните зони, с който се разширяват правомощията на митниците за контрол и надзор на стоките в свободните зони, и насърчава Черна гора незабавно да гарантира пълното му прилагане.

ЕС приканва Черна гора да продължи да укрепва административния си капацитет, за да може ефективно да въвежда и прилага достиженията на правото на ЕС по тази глава. ЕС приветства ангажиментите на Черна гора да укрепят капацитета си в областта на митниците, за да може, след присъединяването си към ЕС, да се справя с по-големи търговски обеми, да изпълнява отговорностите си за събирането на собствените ресурси на ЕС, както и да гарантира равностойно равнище на контрол на стоките, преминаващи през външните граници на ЕС. ЕС припомня на Черна гора, че е от съществено значение да засили капацитета си за прилагане и цифровия капацитет в областта на митниците, тъй като от датата на присъединяването си ще носи отговорност за митническите режими и контрола на стоките, въведени в митническия съюз на ЕС, и съответно за единния пазар.

Във връзка с това ЕС приветства твърдия ангажимент на Черна гора до присъединяването да предприеме мерки за по-нататъшно подобряване на капацитета на митническата администрация в областта на човешките ресурси, обучението, оборудването за митнически контрол, измерването на резултатите, модернизацията на митническите режими и процедурите за митническо оформяне, подобряването на капацитета за митнически контрол и за правоприлагане с цел ефективно прилагане на достиженията на правото на ЕС.

ЕС очаква Черна гора редовно да го информира за развитието и стъпките, предприети в това отношение. ЕС отбелязва, че Черна гора е изготвила няколко плана за действие с конкретни етапи и очаквани резултати за укрепването на капацитета си за изпълнение. Европейската комисия ще следи отблизо изпълнението на тези планове за действие. По-специално ЕС очаква Черна гора да увеличи, към датата на присъединяване, броя на митническите служители (включително ИТ специалистите) с не по-малко от 40 служители на пълно работно време годишно (което се равнява на 10% от текущия брой). ЕС подчертава, че от датата на присъединяване черногорската митническа администрация ще трябва да управлява и контролира границите на Черна гора, които тогава ще бъдат външните граници на Съюза, в интерес на гражданите и търговските оператори на ЕС.

ЕС отбелязва, че с гореописаните действия се изпълняват изискванията по втория критерий за затваряне на преговорната глава, посочен в документ AD 33/14 CONF 27.

Цифрова митническа среда

ЕС подчертава, че присъединяването към Съюза налага митническите режими да бъдат напълно цифровизирани, а цифровите системи, използвани от митническата администрация на Черна гора, да бъдат взаимосвързани с цифровата митническа среда на ЕС.

ЕС оценява положително прилагането от Черна гора на фаза 6 от новата компютризирана система за транзита (NCTS) и подобренията на националните ѝ митнически информационни системи с допълнителни функции в областта на обработката на митнически декларации и на митнически решения, автоматизираното управление на риска и обработката на предварителни данни за морския и пощенския трафик.

ЕС отчита, че Черна гора е приела амбициозни планове за разработването на всички цифрови митнически системи, които трябва да бъдат налице до датата на присъединяване, за да може Черна гора да прилага достиженията на правото на ЕС в областта на митниците в цифрова среда, напълно приведена в съответствие със стандартите и изискванията на ЕС, и че е осигурила необходимите бюджетни ресурси. По-специално ЕС отбелязва, че Черна гора е приела национална програма за разработване, изпитване и въвеждане в експлоатация на 11 национални компонента на цифровите митнически системи на ЕС, дарени от финансовата администрация на Република Словения, както и на автоматизираната система за износа (АСИ) и системата за контрол на вноса – 2 (СКВ2).

ЕС призовава Черна гора да приеме по-подробна национална програма за изпълнение, включително конкретни и постижими срокове, етапи и очаквани резултати за всяка проектна фаза, да предвиди солидна система за наблюдение на междинните етапи и да утвърди рамка за управление, която да улеснява откритите дискусии с вътрешни и външни заинтересовани страни. Във връзка с това ЕС призовава Черна гора да създаде подходяща схема за управление с участието на различни отдели, както и да сформира висш ръководен състав, който да управлява и проследява необходимото цифрово внедряване и да предприема действия по всякакви установени рискове. Освен това ЕС приканва Черна гора да изгради и да поддържа в рамките на митническата администрация капацитет за управление на проектите – по отношение на осъществяването на дейността и ИТ (човешки ресурси в рамките на митническата администрация), и да осигури непрекъсната поддръжка чрез външни изпълнители, както и да насърчава ефективно сътрудничество и координация със службите на Комисията. Също така ЕС призовава Черна гора да разработи и въведе стратегия за прехода и обучението за митническите служители и икономическите оператори, и да задели и осигури ресурси за постоянното развиване и поддръжка на системите в съответствие с промените в цифровата митническа среда на ЕС.

Поради това ЕС настойчиво приканва Черна гора да увеличи в значителна степен, преди присъединяването, усилията си за разработване, изпитване и внедряване на национално равнище на цифровите системи, необходими за цифровизиране на митническите режими, като гарантира автоматизирано управление на риска и подходящ контрол на стоковите потоци и охранява външните граници на ЕС.

ЕС изтъква, че е важно Черна гора да предприеме подходящи действия, за да изпълни горепосочените изисквания, тъй като интегрирането ѝ в митническия съюз на ЕС от датата на присъединяване ще бъде възможно само ако митническата администрация е въвела всички необходими цифрови системи на ЕС. Това включва привеждане на националната цифрова митническа среда в съответствие със стандартите и изискванията на ЕС, за да се гарантира свързаност и оперативна съвместимост, както и осигуряване на възможност за съответните предприятия за свързване с цифровата митническа среда на ЕС. Освен това Черна гора трябва да гарантира внедряването на възможност за достъп до централните митнически системи на ЕС, включително интегрирането в националните процедури и системи, и тяхното използване.

ЕС приканва Черна гора да представя редовно информация относно внедряването на необходимите цифрови системи на ЕС в националната си митническа среда. Комисията ще подпомага и ще следи отблизо напредъка на Черна гора в изпълнението на програмата ѝ за цифровизация на митниците.

ЕС изтъква категорично, че за да може Черна гора да участва в единния пазар и митническия съюз, до датата на присъединяване тя ще трябва да е в състояние да прилага съответното митническо законодателство и да внедри всички необходими митнически информационни системи на ЕС, чиято цел е ефективно прилагане на митническата уредба. Черна гора трябва да е в състояние да постигне резултати по отношение на митническото законодателство и информационните системи до датата на присъединяване, в противен случай това би създавало висок риск държавата да бъде използвана като входна точка за заобикаляне на правилата на митническия съюз. За да се предотврати този риск, ЕС ще следи отблизо правилното и навременно внедряване от Черна гора на разработването и функциите на митническите информационни системи до присъединяването, като в този контекст от датата на затваряне на настоящата глава Черна гора следва да представя на Комисията шестмесечни доклади за напредъка. Въз основа на това до присъединяването Комисията ще използва редовни оценки за напредъка на Черна гора по спазването на изискванията на митническия съюз.

ЕС отбелязва, че с гореспоменатите действия се изпълняват изискванията по третия критерий за затваряне на преговорната глава, посочен в документ AD 33/14 CONF 27.

* * *

Въз основа на изложените по-горе съображения ЕС отбелязва, че на този етап не са необходими по-нататъшни преговори по тази глава.

Наблюдението на напредъка по отношение на постигането на съответствие с достиженията на правото на ЕС и тяхното прилагане ще продължи в хода на преговорите. ЕС подчертава, че ще отдели особено внимание на наблюдението на всички горепосочени конкретни въпроси, за да се гарантира административният капацитет на Черна гора, постигането на пълно правно съответствие с достиженията на правото на ЕС във всички области по настоящата глава, както и ефективното въвеждане и прилагане. Необходимо е да се отдели особено внимание на връзките между настоящата глава и други преговорни глави. Окончателна оценка на съответствието на законодателството на Черна гора с достиженията на правото на ЕС и на способността на страната за тяхното прилагане може да бъде направена едва на по-късен етап от преговорите. Освен информацията, която ЕС може да изиска с оглед на преговорите по настоящата глава и която трябва да бъде предоставена на Конференцията, ЕС приканва Черна гора да представя редовно на Съвета за стабилизиране и асоцииране подробна писмена информация за напредъка в прилагането на достиженията на правото на ЕС и укрепването на административния си капацитет.

Предвид всички горни съображения, при необходимост ЕС ще разгледа тази глава отново в подходящ момент.

ЕС отбелязва, че в преговорните си позиции AD 15/14 REV 2 CONF-ME 10 и AD 11/26 CONF-ME 10 Черна гора приема достиженията на правото на ЕС по глава 29, които са в сила към 16 април 2026 г. ЕС отбелязва още заявеното от Черна гора, че ще продължи процеса на привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС и че ще бъде готова да ги прилага към датата на присъединяването си към Европейския съюз.

Освен това ЕС припомня, че в периода между 16 април 2026 г. и приключването на преговорите е възможно към достиженията на правото на ЕС да бъдат добавени нови елементи.